

A-level POLISH

Paper 3 Listening, Reading and Writing

Insert

Text to be used when answering Multi-skill task Question 6.

Reading

Najważniejszą cechą sztuki zaangażowanej jest to, że inspiruje się bezpośrednio otaczającym światem oraz porusza obecne w nim problemy. Sztuka ta wyraża niezgodę na panujące warunki życia, protestuje przeciw obowiązującym zasadom i poglądom.

Artyści tworzący sztukę zaangażowaną używają najrozmaitszych technik. Wypowiadają się poprzez obrazy, instalacje, działania, filmy, teksty i akcje. Jedni tworzą prace wystawiane w muzeach, inni decydują się pracować bezpośrednio z ludźmi, jeszcze inni wychodzą na ulice. Prace tych artystów często wywołują silne emocje, otoczone są atmosferą skandalu, oburzenia i protestu.

W Polsce dynamiczny rozwój sztuki zaangażowanej nastąpił po 1989 roku, kiedy kraj stał się wolny i demokratyczny. Artyści pierwszego pokolenia wolnej Polski podejmowali tematy dotąd nieobecne w sztuce i debacie publicznej. W centrum uwagi sztuki między innymi znalazł się tak zwany *Inny* – człowiek w jakimś sensie zepchnięty na margines społeczeństwa, bez głosu i niewidzialny. Mógł nim być poruszający się na wózku inwalida, głuchoniemy, niewidomy czy bezdomny. Zdaniem artystów tego nurtu sztuka powinna uświadamiać i uczyć odbiorcę, podobnie jak robią to polityka czy nauka. Powinna przynosić efekty społeczne, np. zmianę świadomości – pomóc nam zrozumieć i zaakceptować różnorodność w świecie.

Testem na upragnioną przez artystów siłę działania sztuki zaangażowanej może być to, jak jest ona odbierana przez kolejne pokolenia. Okazuje się, że prace, które wzbudzały kiedyś wielkie kontrowersje, protesty, oskarżenia o obrazę uczuć, dziś już nie wywołują takich emocji. Może to świadczyć o wzroście tolerancji, znormalizowaniu czegoś, co było kiedyś odrzucane, stygmatyzowane, nie do pomyślenia. Zmiany postaw i świadomości nie odbywają się z dnia na dzień, są długim procesem, a sztuka może mieć duży w tym udział.

